

Војислав Бубиша Симић,
диригент, композитор и
аранжер

Доајен Џеза и Шарма

Није планирао да буде музичар. Његов отац Драган био је познати адвокат, па је требало наставити породичну традицију. Истиче да га у позним годинама најбоље служе ноге и памћење. Допао му се коментар да би му краљица доделила титулу сера да је Британац. С поносом прича о породичном животу. Живео је у осам држава, а никада није напуштао родни Београд.

И после деведесет година живота и седамдесет рада, Војислав Бубиша Симић имао је снаге да стане пред Уметнички ансамбл Министарства одбране „Станислав Бинички“ и диригује скоро пола концерта. Иако је то за њега било заморно због здравља, желео је да се појави за диригентским пултом. Рођендански концерт и торта изненађења су, према његовим речима „круна вишегодишње сарадње с Ансамблом“.

– Захвалио бих управи „Биничког“ јер су организовали концерт поводом мог рођендана. Програм вечери биле су композиције које сам или писао раније или сам урадио аранжман за њих – „Весели марш“, „Далеко горе негде“, „Велики градски валцер“, „Tico, Tico“, „Liber tango“ и остале. Диригент Ансамбла Павле Медаковић веома ми је помогао, јер ја у овим годинама не могу баш много да стојим. То је свакако круна наше сарадње и мој најлепши поклон за рођендан. После концерта сам једва успео да се поздравим са свима, јер нисам имао довољно снаге.

Почетак сарадње са војним музичким саставом, тадашњим великим хором и оркестром Уметничког ансамбла Дома ЈНА, датира из 1957. године. Они су изводили само симфонијску или ораторијумску музику, а на Бубишин предлог састављен је популарнији програм. У договору са тадашњим управником Дома ЈНА основали су мали симфонијски оркестар, такозвани „оперета оркестар“ или „салонски оркестар“, бројно мањи од данашњег ансамбла.

– Тај мали оркестар Ансамбла ЈНА обишао је Југославију. Свирали смо и за цивилно становништво и за војску. Концерти педесетих били су веома посећени и постигли смо велики успех. Наступали смо и на радним акцијама. Сећам се давне 1959. године... Била је актуелна радна акција на изградњи аутопута Загреб–Београд, па смо и тамо свирали. Гостовали смо и ван граница наше земље, у Румунији и Мађарској. Увек сам се шалио са члановима оркестра – Добро људи, хоћете ли ви да ја умрем као обичан војник? Дајте ми неки чин! Рекли су ми да бих могао да будем пуковник – нашао се Бубиша.

Јубилеји као инспирација

Још у пратротној Краљевини Југославији, у Музичкој школи у Вршцу било је обавезно да војни музичари свирају два инструмента – дувачки и гудачки. Због тога је од малог симфонијског формирао цез оркестар.

– У то време, концерти су одржавани поводом јубилеја или датума везаних за догађаје из рата – ораторијуми посвећени борбама на Сутјесци, Неретви, стрељању у Крагујевцу... Директор Уметничког ансамбла ЈНА пуковник Бранко Каракаш и ја основали смо Фестивал забавних и војничких песама и корачница, који се одржавао у градовима Југославије. На Фестивалу су учествовали певачи из Републике, музика је више била забавна него цез, и оркестри су свирали маршеве и песме с текстовима из војничког живота. На Фестивалу у Загребу 1960. године дириговао сам цео концерт. То је био велики подухват, јер су се оркестар и хор ЈНА први пут представили музиком која је била популарна и привлачна за ширу публику. Оснивање доживљавам као значајан пионирски подухват, јер смо променили један жанр.

Најдужи гост диригент

Бубиша је гост диригент с најдужом традицијом, јер је скоро сваке друге године гостовао са симфонијским оркестром, хором или целим Ансамблом. Написао је више од шездесет аранжмана за оркестар, симфонијски популарну музику односно „симфонијски цез“. Често је компоновао и писао аранжмане поводом државних празника. За такве пригодне догађаје писао је колаже, свите комбиноване с националним песмама старијим из Великог рата и новијим из Другог светског рата, које су биле помешане као „сплетови“.

– Издвојио бих још један заједнички успех, у крушевачком Слободишту, спомен-парку, 1984. године. На том месту годинама су приређивани разни концерти, искључиво озбиљне музике прилагођене обележавању Дана страдања. Међутим, ја сам те године предложио организаторима да направим модерну кантату уз поему крушевачког песника Љубише Ћидића „Прометејева чинија“, компоновану за Слободиште. И тада смо постигли велики успех, иако су се организатори плашили да ли ће кантата бити достојна таквог места.

Компоновао је популарне евергрине, домаће и стране. Његова сарадња с војним оркестром и хором је не само времешна, него и занимљива. Увек је био и диригент и аранжер и композитор због жанрова које је осмислио, од симфонијских, преко цез нумера, до оних које су имале свечани карактер државних празника.

– Имали смо диван концерт с хором и оркестром у Коларчевој задужбини, али нисам ја дириговао него сам саставио програм у коме су биле све савезничке песме из Другог светског рата – француске, руске, енглеске и наше, упаковане у кантату. Постигли смо велики успех, али данас је то не изводљиво, јер такав оркестар више не постоји. Хор веома недостаје оркестру, и они су заједно чинили добру и квалитетну целину. Моја прва жена Вера, која је преминула у четрдесетој години, била је чланица хора оркестра ЈНА од 1960. до 1970. године. Чланови Ансамбла показали су према њој велико поштовање тиме што су дошли на сахрану у униформама, и с диригентом Аугустом Путареком на челу одсвирали посмртни марш испред капеле. То им никада нећу заборавити – истакао је диригент.

Несуђени адвокат

Имао је богату музичку каријеру. У почетку није планирао да се бави музиком, јер је његов отац Драган био познат адвокат, и требало је да као дете из адвокатске породице ту традицију настави.

– Пре рата се у породицама образованих људи сматрало да професије глумац или музичар не одговарају васпитаној деци. Моја бака, учитељица из Ниша, доживела је као друштвени пад тренутак када сам почео да се бавим музиком. Никада нисам жалио што сам постао музичар, јер сам за време мог професионалног позива обишао скоро цео свет. Негде сам дириговао, негде сам компоновао, негде сам био члан жирија или почасни гост у музичким саветима. Тада смо живели весело и путовали много. Ритам живота

био је неочекиван – данас у Русији, сутра у Паризу. Сећам се, отпутовали смо 1953. године у Беч, и тада сам први пут видео робну кућу. Нисам знао шта је то, али се сећам да сам свима у породици купио поклон и да сам се вратио као Божић Бата – каже Бубиша.

Сећања преточена у речи

Присећа се како је бака увек говорила да се стара сећања поново враћају, а нова полако затамњују. Док је био мали, отац, мајка и бака разговарали су о темама које њега тада нису занимале. Сада му је жао, јер се понекад сети догађаја о ком је причала бака, а он је није слушао. Међутим, у његовом сећању, и те како постоје занимљиве приче.

– На месту где су сада технички факултети у Београду, некада давно гостовали су разни циркуси. Ми смо се као деца окупљали на рингишпилу да бисмо музичку нумеру на грамофону чули минимум десет пута, упамтили и касније свирали. Слично смо радили и на биоскопским пројекцијама. Када је код нас почео да се приказује филм „Бал на води“, одлазили смо у биоскоп, свако од нас неколико пута, и памтили музику. Тада нису постојали магнетофони, нисте могли ништа звучно да забележите.

Почели су као музикални аматери који су се касније школовали. Нису имали никакве помоћне партитуре и једва да су налазили нотни папир. Скоро све плоче су нестале за време окупације, тако да су слушали Радио Лондон и Радио Луксембург, који су емитовали џез и модерне музичке нумере.

– Тек 1958. године купио сам грамофон у Мађарској, огроман, толико велик да су га двојица једва изнела из воза. Тада нисмо могли често да путујемо ван земље. Први су почели спортисти, и онда смо њих питали да нам доносе плоче. Потом бисмо плочу слушали док је не изгребемо и не „скинемо“ све ноте. За разлику од данашње омладине која само једним кликом на интернету може да пронађе све што жели. Нажалост, огроман број наше музике из периода рата није сачуван. Ни ноте, ни снимци. Део нашег музичког наслеђа је пропао, и зато смо били пресрећни када бисмо пронашли нешто што нам је фалило. Мене сада зову млађе колеге музичари и питају – Бубиша, препознајеш ли ову песму? А ја знам скоро све. Пре неколико дана, пријатељ ме пита за немачки танго из 1926. године. Препознао сам га, јер смо танго свирали на игранкама у гимназији. На срећу, добро памтим. У овим годинама најбоље ме служе ноге и памћење. Упамтио сам много тога из прошлости, зато сам и написао књиге како бих поделио сећања с многима.

Иако је до тада већ постао познат и признат, због једног догађаја постао је још популарнији.

– Било је то на прослави Титовог рођендана 25. маја 1959. године. Свирао је Џез оркестар РТВ Београд, којим сам дириговао. Када сам се поздравио са маршалом, питао сам га. „Да ли је истина да Ви не волите џез?“ Настала је тишина, али Тито је убрзо одговорио. „Није истина. Волим џез, али онај прави, изворни из Африке. Недавно сам се вратио из Судана где сам слушао одличан џез“, хвалио се. После тог дана сам се прославио међу колегама на радио-станици и ван ње, и сви су ме подржали.

СЕР БУБИША

Војислав Бубиша Симић рођен је 18. марта 1924. године. Завршио је диригентски одсек Музичке академије 1954. године, у класи професора Предрага Милошевића. Пре рата свирао је у школском оркестру. После тога прелази у оркестар Радио Београда, којим је дириговао тридесет две године, до пензије, али то наставља и касније. Паралелно је компоновао и писао аранжмане за песме. Четири деценије био је гост диригент у Позоришту на Теразијама. И даље је гост диригент Уметничком ансамблу Министарства одбране.

Написао је три књиге „Сусрети и сећања“, „Весело путовање“ и „Сентиментално путовање“, у којима је писао о музици, сећањима, затим, анегдоте, догађаје с оркестрима, приче његове мајке и баке. Критичар Милан Влајчић једном је рекао да је Бубиша живео у Енглеској, краљица би му доделила титулу сера. Био је председник Удружења композитора Србије и Удружења цез музичара. Добитник је бројних награда. Носилац је Ордена Беоцуг града Београда. Поносан је на свој породични живот. Из првог брака са супругом Вером има ћерку и два унука. Са другом женом Јудит има ћерку и унуку.

Било је незаборавно и онога дана када су умало проглашени за „аеродромски оркестар“.

– Познати композитор и пијаниста Дјук Елингтон дошао је седамдесетих у Београд, а ми смо му организовали дочек на аеродрому. Осмислио сам да Елингтонову песму одсвирамо кад буде улазио у зграду аеродрома. Није ни знао шта га чека, па је помислио да је неко пустио плочу. Када је схватио шта се догађа осмех му се развукао на лицу. Био је потпуно одушевљен. Испратили смо га на исти начин како смо га и дочекали. Одушевљено је причао у Сједињеним Америчким Државама како је била сензација да оркестар уживо свира његову композицију на аеродрому. Знате, ми смо као млађи увек имали вољу за изненађењима. Данашња омладина је превише озбиљна, и чини ми се да су без шарма и духа за такве ствари.

Иако је видео цео свет, занимљиво је да је живео у осам држава, а никада није напуштао родни Београд.

– Да, и то ми често људи не верују. Родио сам се у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца, која је касније преименована у Краљевину Југославију. Затим сам живео у Југославији под немачком окупацијом, па у ФНРЈ, затим у СФРЈ, онда у послератној Савезној Републици Југославији, па државној заједници Србија и Црна Гора и у данашњој Републици Србији. Звучи невероватно, али је истинито – насмејано каже Бубиша. ■

Сања АНЂЕЛКОВИЋ
Снимили Горан СТАНКОВИЋ и
Даримир БАНДА

Нова изложба у Дому Војске Србија у Великом рату

41

У Дому Војске Србије у Београду 2. јула отворена је изложба „Србија у Великом рату“. Према речима државног секретара Министарства одбране Зорана Ђорђевића, архивска документа, фотографије и музејски предмети из тог периода подсећају на узроке рата, његове виновнике и жртве.

– Својим аутентичним значењем, изложба афирмише чињенице и осветљава дешавања тога времена како истина захтева. Пред таквим чињеницама, сваки покушај ревизије остаје нем – рекао је Ђорђевић, отварајући изложбу.

На скупу су говорили и начелник Управе за односе са јавношћу Министарства одбране пуковник Петар Бошковић, директорка Историјског архива Пожаревац др Јасмина Николић, директор Војног архива пуковник Милорад Секуловић и градоначелник Пожаревца Миомир Илић.

Пуковник Бошковић је нагласио да изложба, из одговарајућег архивског и музеолошког угла, заокружује тему која је ове године значајна за Министарство и Војску, али и за наш народ и историју.

Према речима Јасмине Николић, у години када се обележава јубилеј отворен је нови талас интересовања о Првом светском рату.

– Група аутора која се бави антропологијом рата, војном или локалном историјом, имала је намеру да афирмацијом архивских докумената о Србији током Великог рата још једном скрене пажњу на погубни утицај политичке ревизије – рекла је директорка Историјског архива из Пожаревца.

Изложба, која ће бити отворена до 26. јула, подељена је у 18 тематско-хронолошких целина, с 270 архивских докумената и фотографија, које доприносе бољем разумевању обрађених тема и нуде нове погледе на Велики рат 1914–1918. године. Архивска документа употпуњују музејски предмети из Војног музеја.

С. АНЂЕЛКОВИЋ

